

Будівництво 3'19: спостерігалось значне прискорення зростання будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва

У I кв. 2019р. (п/п) **індекс будівельної продукції** прискорив темпи зростання та залишився лідером серед основних ВЕД – збільшення **на 24,3%** (3,3% у січні-березні 2018р.).

Основний внесок у зростання обсягів виконаних будівельних робіт мало будівництво **інженерних споруд та нежитлових будівель** за рахунок нарощування фінансування проектів з будівництва транспортної інфраструктури та об'єктів, електроенергетики, зокрема, з державного бюджету, а також активної інвестиційної діяльності підприємств.

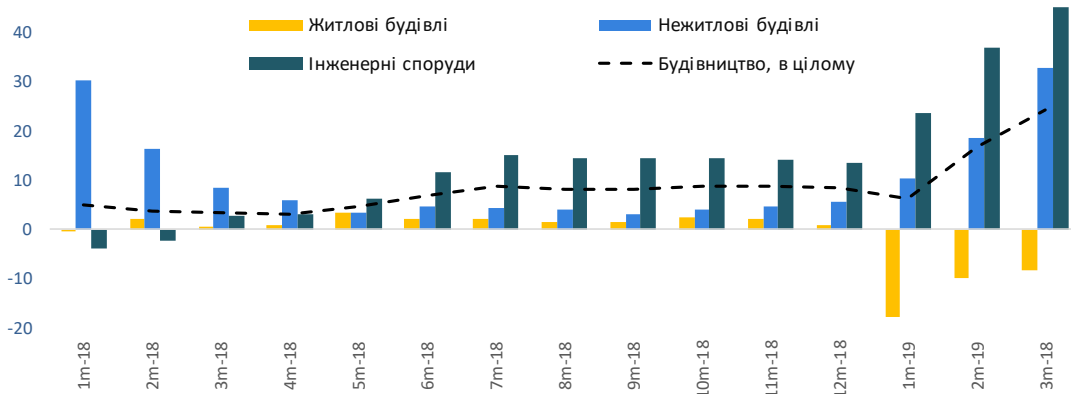
Водночас, у **житловому будівництві**, на тлі значної пропозиції новозбудованого житла у попередні періоди в умовах недостатнього платоспроможного попиту населення, спостерігалось скорочення попиту на виконання будівельних робіт.

Загалом, у **березні 2019р.** (р/р) **обсяги будівельних робіт** нескориговані на ефект календарних днів зросли на **28,9%** (3% у березні 2018р.), скориговані на ефект календарних днів – на 29,7%.

У I півр. 2019р. очікується, що темпи зростання у будівництві дещо уповільняться, проте вони залишатимуться на досить високому рівні. Позитивна динаміка підтримуватиметься попитом на проведення ремонтів та модернізації об'єктів транспортної та виробничої інфраструктури, а також соціальних об'єктів, як за рахунок власних коштів підприємств, так і бюджетного фінансування.

«у I кв. будівництво залишилося лідером зростання серед основних ВЕД»

Рис. 1. Індекс будівельної продукції (п/п), %

Джерело. Держстат

Табл. 1. Основні види будівництва, % п/п

	I кв. 2018р.	I кв. 2019р.	Березень 2019р.	Внесок у січні-березні 2019р. в.п.	Структура, 2018р.
Будівництво, в цілому	3,3	24,3	28,9	-	100
Будівлі	3,8	9,8	10,8	5,6	47,5
житлові	0,4	-8,2	-14,9	-2,9	21,0
нежитлові	8,6	33,0	47,2	8,5	26,5
Інженерні споруди	2,7	45,2	54,1	18,7	52,5

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

За підсумками I кв. (п/п) у:

будівництві інженерних споруд спостерігалось зростання на 45,2% за рахунок проведення ремонтних та будівельних робіт на підприємствах **електроенергетики та добувної промисловості** (частка у структурі будівельних робіт – 21,9%), **трубопроводів, комунікацій та ліній електропередачі** (11,4% відповідно), а також на об'єктах **транспортної інфраструктури** (7,8% відповідно) в умовах початку будівельного сезону транспортної інфраструктури;

Довідково. За даними НКРЕКП у I кв. було введено в експлуатацію 861,1 МВт генеруючих потужностей відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), що на 16% більше ніж за весь 2018 рік.

Відповідно до «Звіту про використання коштів державного дорожнього фонду» Держказначейства у I кв. (п/п) видатки фонду зросли на 31,8% і становили 5,8 млрд. грн.

нежитловому будівництві - зростання на 33% в умовах активної інвестиційної діяльності підприємств (індекс капітальних інвестицій у 2018р. (п/п) зріс на 16,4%), зокрема, підприємств **ВЕД «Переробна промисловість»** (індекс капітальних інвестицій у 2018р. (п/п) зріс на 21,1%, частка у структурі капітальних інвестицій – 16,9%), **ВЕД «Торгівля»** (на 49,1% та 9% відповідно) та **ВЕД «Державне управління»** (на 15,3% та 7,8% відповідно);

Довідково. За даними Мінрегіону починаючи з 2015р. було скорочено процедури отримання дозволів на будівництво з 1,5 року до 10 місяців, що дозволило у рейтингу Doing Business за 2 останні роки

Січень-березень 2019р.

«найбільший позитивний внесок у індекс будівельної продукції мало будівництво інженерних споруд»

Україні піднятися на рекордну кількість позицій за показником «Отримання дозволів на будівництво» – із 140 на 30-те місце.

житловому будівництві - зменшення на 8,2% на тлі значної пропозиції новозбудованого житла у попередні періоди в умовах недостатнього платоспроможного попиту, у т. ч. через низький рівень іпотечного кредитування.

Довідково. За розрахунками Мінекономрозвитку у І кв. найбільший негативний внесок у скорочення житлового будівництва має м. Київ (13 в.п.) на тлі високої статистичної бази порівняння І кв. 2018р. За даними Держстату частка квартир введених в експлуатація у 2017-2018рр. у м. Києві складає 21% від загального обсягу по Україні.

Основними позитивними чинниками були:

зростання капітальних видатків зведеного бюджету (у І кв. (п/п) капітальні видатки зведеного бюджету номінально зросли на 37,4% і становили 10 млрд. грн.);

попит з боку суб'єктів економічної діяльності, зокрема, підприємств електроенергетики та переробної промисловості, через покращення їх фінансового стану (у 2018р. (п/п) прибутки підприємств електроенергетики – номінально зросли у 1,7р. та переробної промисловості - на 18,1% відповідно) та частково отримання зовнішнього фінансування для оновлення основних засобів (будівництво нових об'єктів альтернативної електроенергетики та капітальний ремонт основних агрегатів метпідприємств).

Основними негативними чинниками були:

збільшення рівня витратності будівельної діяльності на фоні помірних темпів зростання вартості житла (у січні-лютому 2019р. (п/п) ціни на будівельно-монтажні роботи зросли на 13,9% (21,5% у січні-лютому 2018р.), ціни на гумові і пластмасові вироби, іншу неметалеву мінеральну продукцію в межах України - на 12,3% (12,8% у січні-лютому 2018р.) та машинобудування – на 10,5% (19,2% у січні-лютому 2018р.), заробітна плата (у номінальному обчисленні) у ВЕД «Будівництво» зросла на 24,9% (21% у січні-лютому 2018р.).

Водночас, ціни на житло на первинному ринку у І кв. 2019р. (п/п) збільшилися на 5,4% (5,3% у І кв. 2018р.). У свою чергу, темпи росту рентабельності дещо уповільнилися (рентабельність операційної діяльності ВЕД «Будівництво» становила 2,6% за 9 міс. 2018р. (п/п) (4% за 9 міс. 2017р.));

зменшення іпотечного кредитування (за даними НБУ обсяги іпотечних кредитів наданих домашнім господарствам у національній валюті станом на кінець березня 2019р. порівняно з даними станом на кінець березня 2018р. зменшилися на 11%, а у 2018р. порівняно з 2017р. – зростання на 9,6%).

Регіональний розріз. У І кв. 2019р. (п/п) зростання індексу будівельної продукції спостерігалось у 22 регіонах (14 регіонів у І кв. 2018р.). Найбільше зростання – у Кіровоградській обл. (нарощування обсягів будівництва з «мінус»15,8% у січні-лютому 2019р. до зростання у 2,2р.), Чернігівській обл. (у 2,15р.) та Сумській обл. (у 1,8р.) за рахунок високих темпів проведення будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва (зокрема, споруд електроенергетики та виробничих будівель). Скорочення – у Рівненській обл. (5,9%), Чернівецькій обл. (5%) та Запорізькій обл. (1%), в першу чергу, в умовах значного скорочення обсягів будівництва інженерних споруд.

Примітка. Обрахунок обсягів будівельної продукції у регіональному розрізі відбувається за місцем реєстрації підприємств, а не за територією фактичного здійснення будівництва.

Табл. 2. Регіональний розріз, % п/п

	Найбільші темпи зростання			Найменші темпи зростання / падіння			
	І кв. 2019р.	внесок, в. п.	частка у структурі 2018р.		І кв. 2019р.	внесок, в. п.	частка у структурі 2018р.
Кіровоградська	2,2р.	1,1	1,2	Рівненська	-5,9	-0,1	1,8
Чернігівська	2,2р.	0,6	0,8	Чернівецька	-5,0	-0,1	1,0
Сумська	1,8р.	0,6	1,0	Запорізька	-1,0	-0,03	2,7
Вінницька	1,6р.	1,5	4,0	Закарпатська	0,6	0,005	1,2
Донецька	1,5р.	1,3	3,8	Полтавська	5,9	0,4	4,9

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Очікування. У І півр. 2019р. у будівництві очікується, що темпи зростання дещо уповільняться, проте вони залишатимуться на досить високому рівні та формуватимуться за рахунок попиту на послуги **будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва** в умовах інвестиційної активності підприємств (проведення ремонтів і реконструкції виробничих потужностей) та бюджетної сфери (оновлення транспортної інфраструктури). Тоді як внесок **житлового будівництва** очікується досить незначним, на фоні значної пропозиції новозбудованого житла.

Ризики. Ескалація військового конфлікту, звуження попиту з боку підприємств реального сектору економіки через погіршення їхніх фінансових можливостей внаслідок стриманішої динаміки цін на зовнішніх ринках, загострення проблем у банківській системі.

«розширення фінансових можливостей для проведення будівельної діяльності відбувається як з боку бюджетної сфери, так і окремих підприємств корпоративного сектору, у т. ч. сфери будівництва»

«внесок у індекс будівельної продукції у І кв. 2019р. Донецької обл. та Луганської обл. становив «плюс» 1,4 в.п.»

«у І півр. 2019р. очікується на продовження високої позитивної динаміки індексу будівельної продукції»